

USNESENÍ

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Ladislavy Mentbergerové, soudce JUDr. Ivana Kratochvíla a soudkyně Mgr. Karolíny Šorbanové ve věci

oprávněná: **PROFI CREDIT Czech, a.s.**, IČO 61860069
sídlem Klimentská 1216/46, 110 00 Praha 1
zastoupená advokátkou JUDr. Kateřinou Perthenovou
sídlem Velké náměstí 135/19, 500 03 Hradec Králové

proti

povinnému: **Aleš Z., narozený xxx**
bytem xxx, xxx
zastoupený advokátem Mgr. Petrem Němcem
sídlem Mendíků 1396/9, 140 00 Praha 4

pro částku 32.399 Kč s příslušenstvím a smluvní pokutu, o návrhu povinného na zastavení exekuce,

o odvolání oprávněné proti usnesení Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 18. února 2021, č. j. 33 EXE 57/2018-459, ve znění opravného usnesení z 3. března 2021, č. j. 33 EXE 57/2018-486,

takto:

- I. Usnesení soudu I. stupně se ve výrocích II., III. a IV. potvrzuje.
- II. Oprávněná je povinna zaplatit povinnému na náhradu nákladů odvolacího řízení částku 1.271 Kč, a to do tří dnů od právní moci tohoto usnesení k rukám advokáta Mgr. Petra Němce.

Odůvodnění:

1. Napadeným usnesením soud I. stupně rozhodl tak, že se exekuce zastavuje (výrok I.), oprávněná je povinna nahradit povinnému náklady exekuce, jejichž výše bude stanovena samostatným usnesením do tří dnů od právní moci takového usnesení (výrok II.), oprávněná je povinna nahradit soudnímu exekutorovi náklady exekuce, jejichž výše bude určena samostatným usnesením, do tří dnů od právní moci takového usnesení k rukám Mgr. Martina Tunkla (výrok III.) a oprávněná je povinna nahradit České republice náklady exekuce v částce 1.947,80 Kč (výrok IV.).
2. Rozhodl tak v rámci exekuce vedené na majetek povinného soudním exekutorem Mgr. Martinem Tunklem, Exekutorský úřad Břeclav, pod sp. zn. 094 EX 00421/18, a to na základě pověření

Shodu s prvopisem potvrzuje Radka Martincová.

vydaného Obvodním soudem pro Prahu 2 dne 7. 2. 2018, č. j. 33 EXE 57/2018-25. Exekuce je vedena podle rozhodčího nálezu rozhodce Mgr. Jana Fišera z 30. 5. 2016, č. j. 103 Rozh 2331/2016-7, ve znění doplňujícího rozhodčího nálezu ze 7. 12. 2016, č. j. 103 Rozh 2331/2016-12, kterým bylo povinnému uloženo zaplatit oprávněné 32.399 Kč s úrokem z prodlení 8,05 % ročně z této částky od 8.4.2016 a se smluvní pokutou 0,25 % denně za každý den prodlení s úhradou částky 25.715 Kč od 29. 12. 2015 do zaplacení, a dále náklady rozhodčího řízení 3.100 Kč. Vymáhané plnění má dle uvedeného rozhodčího nálezu představovat dluh vzniklý na základě smlouvy o revolvingovém úvěru, kterou účastníci uzavřeli dne 13. 10. 2014, na jejímž základě byl povinnému poskytnut úvěr 10.000 Kč, a v souvislosti s níž byla dne 13. 10. 2014 uzavřena též rozhodčí smlouva.

3. Povinný podáním z 13. 6. 2018 navrhl zastavení exekuce s tím, že exekuce je vedena na základě nezpůsobilého rozhodčího titulu, neboť smlouva o úvěru a rozhodčí smlouva jsou absolutně neplatné pro rozpor s dobrými mravy s ohledem na nepřiměřené smluvní podmínky, rozhodce byl ekonomicky závislý na oprávněné, a oprávněná porušila povinnost posoudit před uzavřením smlouvy úvěruschopnost povinného; povinný tak měl za to, že výkon exekučního titulu by představoval zjevnou nespravedlnost ve smyslu judikaturou formulovaných kritérií, a je proto na místě exekuci zastavit podle § 268 odst. 1 písm. h) o. s. ř.
4. O tomto návrhu soud I. stupně nejprve rozhodl usnesením z 18. 12. 2018, č. j. 33 EXE 57/2018-43, tak, že jej zamítl s tím, že rozhodčí doložka byla sjednána platně, neboť v ní byl individuálně určen rozhodce, přičemž na platnosti rozhodčí doložky by nic nezměnila ani případná neplatnost úvěrové smlouvy pro rozpor s dobrými mravy. V exekučním řízení přitom již nelze přezkoumávat věcnou správnost exekučního titulu. Dále měl soud I. stupně za to, že ekonomická závislost rozhodce nemůže bez dalšího zakládat důvod pro ovlivnění jeho rozhodování.
5. Toto usnesení k odvolání povinného následně jako věcně správné potvrdil Městský soud v Praze usnesením z 26. 3. 2019, č. j. 21 Co 55/2019-179, který obdobně jako soud I. stupně odkázal na judikaturu, podle níž nelze v exekučním řízení zásadně přezkoumávat věcnou správnost exekučního titulu. Odvolací soud přitom nepřisvědčil námitce nemravnosti ujednání o smluvních pokutách a úroku z úvěru. Dále pak odvolací soud konstatoval, že v uzavřené rozhodčí smlouvě byl rozhodce určen transparentním způsobem a za nedůvodnou měl i námitku ekonomické závislosti rozhodce s tím, že povinný měl možnost vznést námitku podjatosti v rozhodčím řízení, popř. mu nic nebránilo, aby rozhodčí smlouvu nepodepisoval.
6. Nálezem z 16. 8. 2019, sp. zn. II. ÚS 1851/19, Ústavní soud zrušil usnesení Městského soudu v Praze č. j. 21 Co 55/2019-179, s tím, že obecné soudy pochybily, pokud neprovedly povinným navržený důkaz výsledkem rozhodce Mgr. Fišera jako svědka, a pokud přesvědčivě neodůvodnily odklon od rozhodovací praxe v obdobných věcech.
7. Odvolací soud následně usnesením z 24. 9. 2019, č. j. 21 Co 55/2019-215, zrušil usnesení soudu I. stupně č. j. 33 EXE 57/2018-43, a věc vrátil soudu I. stupně k dalšímu řízení s tím, že je třeba, aby soud I. stupně provedl opomenutý důkaz výsledkem Mgr. Jana Fišera a aby se zabýval jednotlivými ujednáními úvěrové smlouvy.
8. V dalším průběhu řízení soud I. stupně doplnil dokazování a soudním exekutorem mu byl též předložen k rozhodnutí návrh oprávněné na zastavení exekuce pro nemajetnost povinného odůvodněný tím, že nemajetnost vyšla najevo v probíhajícím insolvenčním řízení s povinným.

9. Následně soud I. stupně vydal napadené usnesení, kterým rozhodl o zastavení exekuce s odkazem na § 268 odst. 1 písm. h) o. s. ř. Konstatoval přitom, že důvodným shledal návrh povinného podaný ještě před návrhem oprávněné na zastavení exekuce (kterému by jinak bylo třeba vyhovět).
10. Toto rozhodnutí odůvodnil soud I. stupně tak, že předně vyšel ze zjištění, že oprávněná poskytla povinnému na základě smlouvy o revolvingovém úvěru uzavřené dne 14. 10. 2014 částku 10.000 Kč a povinný se zavázal splácet v 24 splátkách po 4.670 Kč měsíčně, základní celková splatná částka dle smlouvy činila 33.360 Kč; současně byl sjednán automatický revolving ve výši 16.680 Kč. Ve smlouvě byla sjednána úroková sazba 116,08 % ročně, v případě poskytnutí revolvingu pak 104,09 %. Ze statistiky vedené Českou národní bankou v databázi ARAD soud I. stupně zjistil, že průměrná výše úrokových sazeb u spotřebitelských úvěrů v říjnu 2014 dosahovala 13,81 % u úvěrů pro domácnosti, 14,22 % u kontokorentů a revolvingových úvěrů, 20,51 % u kreditních karet a 24,51 % u úvěrů z kreditních karet. Dne 13. 10. 2014 uzavřeli účastníci dále rozhodčí smlouvu, v níž byl vymezen jmenný seznam 13 rozhodců, kteří jsou oprávněni rozhodovat spory mezi oprávněnou a povinnou, mezi nimi též Mgr. Jan Fišer.
11. Soud I. stupně pak (s podrobnými odkazy na rozhodovací praxi soudů v obdobných věcech) shledal důvodnou námitku povinného, že výkon exekučního titulu by představoval zjevnou nespravedlnost s ohledem na rozpor podmínek úvěrové smlouvy s dobrými mravy. Oprávněná na základě uzavřené smlouvy požadovala po povinném několikanásobně vyšší úrokovou míru, než byla v dané době požadována v bankovním sektoru, což nemohou odůvodnit ani rizikovost a krátkodobost úvěru a skutečnost, že byl poskytován v nebankovním sektoru. Do kontextu nepřiměřených ujednání navíc zapadají i ujednání týkající se prodloužení povinného jako dlužníka. Smlouva o úvěru tvořila nesourodý celek sestávající z návrhu na uzavření smlouvy na formuláři oprávněné, oznámení o schválení úvěru a samostatná smluvní ujednání představující nepřehledný text obsahující řadu zkratk a odkazů. Nelze přitom odhlédnout ani od skutečnosti, že kontraktace probíhala na formulářových dokumentech, které měl povinný jen minimální možnost ovlivnit a povinný smlouvu uzavíral ve špatné finanční situaci (což je zřejmé z poměru jeho invalidního důchodu k výdajům i ze zůstatku na účtu 10,83 Kč). Nad rámec toho soud I. stupně shledal, že nebyla řádně posouzena úvěruschopnost povinného, jehož příjem v době poskytnutí úvěru činil pouze 9.302 Kč a náklady pak 6.300 Kč. Již v době uzavření úvěrové smlouvy tak byla zřejmá špatná finanční situace povinného, která znamenala, že splacení dalšího úvěru není reálné. Dle soudu I. stupně osoby, které se nachází v situaci, kdy jejich příjem dosahuje životního minima, nelze považovat za osoby schopné přijímat a zejména plnit závazky ze smluv o úvěru, neboť jejich příjmy pokrývají jen základní životní potřeby.
12. Jako nedůvodnou naopak soud I. stupně hodnotil námitku povinného o ekonomické závislosti rozhodce Mgr. Fišera, který vydal vykonávaný rozhodčí nález, na oprávněné. V této souvislosti soud prvního stupně vyšel z doplněného dokazování včetně výslechu Mgr. Fišera jako svědka a konstatoval, že z provedeného dokazování vyplynulo, že rozhodce v době rozhodování vykonával vedle rozhodčí činnosti též praxi advokátního koncipienta u JUDr. Martina K., který byl společníkem Rozhodčí společnosti Pardubice, s. r. o. Množství sporů rozhodovaných pro oprávněnou nemělo bezprostřední vliv na příjmovou stránku Mgr. Fišera, neboť rozhodčí poplatky mu nebyly vypláceny. Současně však soud prvního stupně konstatoval, že sjednaná rozhodčí doložka trpěla podstatným deficitem transparentnosti, neboť z provedeného dokazování vyplynulo, že vlastní rozhodčí řízení fakticky neprobíhalo výlučně před vybranou osobou rozhodce, ale za podstatného přispění třetí osoby, a sice Rozhodčí společnosti Pardubice, s. r. o., o čemž byla informována výlučně oprávněná, nikoliv však povinný. Ačkoliv uvedená obchodní společnost měla sloužit výlučně jako podnikatel, zajišťující pro vybrané rozhodce administrativní činnost v jednotlivých rozhodčích řízeních, fakticky plnila úlohu stálého rozhodčího soudu (nezřízeného zákonem), což je dle ustálené judikatury nepřipustný postup; společnost inkasovala rozhodčí

poplatky a Mgr. Fišerovi nebyla vyplácena ani část tohoto poplatku, předmětná společnost prostřednictvím svých zaměstnanců zajišťovala i psaní vlastních rozhodčích nálezů. Na uvedené obchodní společnosti a jejím zisku pak byl zainteresován zaměstnavatel rozhodce Mgr. Fišera. Uvedené okolnosti však byly povinnému při sjednávání rozhodčí doložky zatajeny.

13. Uvedené skutečnosti vedly ve svém souhrnu soud I. stupně k závěru, že předmětné smlouvy jsou neplatné pro rozpor s dobrými mravy ve smyslu § 580 občanského zákoníku. V daném případě proto absentovala platně sjednaná rozhodčí smlouva, a v důsledku tedy i pravomoc Mgr. Jana Fišera k vydání rozhodčího nálezu v předmětné věci. Z těchto důvodů soud I. stupně exekuci zastavil a povinnost k náhradě nákladů povinného i nákladů soudního exekutora (ve výši, která má být stanovena samostatným usnesením) uložil oprávněné, která zavinila zastavení exekuce.
14. Proti výrokům II., III. a IV. tohoto usnesení podala oprávněná včasné odvolání a uvedla, že sice souhlasí se zastavením exekuce, neboť je sama navrhovala z důvodu nemajetnosti povinného, nesouhlasí však s důvody, pro které exekuci zastavil soud I. stupně. Napadené usnesení dle oprávněné stojí převážně na nesprávném právním posouzení věci. Argumentace týkající se rozporu smlouvy s dobrými mravy dle oprávněné směřuje ke zkoumání, zda nedošlo k ujednání, které by způsobilo významnou nerovnováhu v právech a povinnostech stran v neprospěch spotřebitele. Názor soudu I. stupně je však v rozporu s judikaturou Nejvyššího soudu, podle níž takové zkoumání exekučnímu soudu nepřísluší. Ze strany povinného pak dle názoru oprávněné nebyly tvrzeny ani prokázány takové extrémní okolnosti, které by odůvodnily závěr, že úvěrová smlouva spolu s rozhodčí smlouvou jako celek byly v rozporu s dobrými mravy, resp. s principy ochrany spotřebitele. Oprávněná dále v podaném odvolání poukázala na rozhodovací praxi soudů, podle níž v exekučním řízení nelze uplatňovat argumentaci, která by byla způsobitou obranou v rámci instrumentů nabízených občanským soudním řádem, které byly opomenuty ze zjevné nedbalosti. V exekučním řízení je možné zasáhnout jedině z mimořádně silných, především ústavněprávních, argumentačních pozic; takové argumenty však dle povinné v nynější věci vzneseny nebyly. Oprávněná má přitom za to, že úrok i smluvní pokuty byly sjednány v zákonných limitech, platně a jsou přiměřené. Neplatnost úvěrové a rozhodčí smlouvy pak nemůže způsobit ani formulářový charakter těchto smluv. V této souvislosti oprávněná zdůraznila především skutečnost, že povinný byl při uzavření smlouvy přehledně informován o výši úroku a celkové splatné částce, vrácení úvěru bylo rozloženo do přiměřených splátek, a povinný s výši úroků souhlasil. Ujednání o smluvních pokutách pak nelze jako nemravné hodnotit ve světle v minulosti přijaté judikatury. Oprávněná má též za to, že před poskytnutím úvěru řádně na základě řady podkladů posoudila úvěruschopnost povinného, který měl v dané době čistý měsíční příjem 9.302 Kč a měsíční náklady 6.300 Kč – v této souvislosti oprávněná v podaném odvolání zdůraznila skutečnost, že vycházela z údajů poskytnutých samotným povinným, a podrobně vysvětlila proces posuzování úvěruschopnosti. Oprávněná dále nesouhlasí ani se závěrem soudu I. stupně o neplatnosti rozhodčí smlouvy v souvislosti se způsobem určení rozhodce: rozhodce Mgr. Fišer byl určen konkrétně a oprávněná tedy splnila podmínky na ni kladené z hlediska transparentnosti výběru rozhodce. Z provedených důkazů pak nevyplývá, že by rozhodčí nálezu byl vydán někým jiným než Mgr. Fišerem, Rozhodčí společnost Pardubice pro něj zajišťovala pouze administrativní činnosti. Další vztahy mezi rozhodci a rozhodčí společností jsou pak věci interních vztahů mezi těmito subjekty, které oprávněná nezná. Konečně pak oprávněná soudu I. stupně vytkla též nesprávné rozhodnutí o nákladech řízení. Podle ustálené judikatury Ústavního soudu je v případech, kdy dojde k zastavení exekuce pro neplatnost exekučního titulu, namísto aplikovat § 150 o. s. ř. Je totiž třeba zohlednit skutečnost, že exekuce byla materiálně na místě (povinný si částku, o níž bylo rozhodnuto rozhodčím nálezem, skutečně půjčil a nesplatil), že povinný byl naprosto pasivní a žádným způsobem nebrojil proti existenci pohledávky. Oprávněná z uvedených důvodů navrhla, aby odvolací soud změnil napadené usnesení tak, že oprávněné přizná právo na náhradu nákladů této fáze exekučního řízení.

15. K podanému odvolání se rozsáhle vyjádřil povinný, který uvedl, že napadené usnesení považuje za správné a souladné s judikaturou, kterou též podrobně citoval. Povinný předně shrnul průběh řízení a vysvětlil, že návrh oprávněné na zastavení exekuce pro nemajetnost povinného považuje za šikanózní výkon práva. Dále pak povinný zdůraznil, že výše úroku a smluvních pokut dle úvěrové smlouvy je zcela excesivní a přiči se dobrým mravům, a smlouva tak vytváří značnou nerovnováhu v právech a povinnostech stran, přičemž výkon rozhodčího nálezu přiznávajícího plnění podle této smlouvy by představoval zjevnou nespravedlnost ve smyslu judikaturou formulovaných kritérií. Tento závěr přitom nevychází z věcného přezkumu exekučního titulu, ale ze zkoumání pravomoci rozhodce. Soudní rozhodnutí, na něž odkazuje oprávněná, jsou pak dle povinného dílem nepřiléhavá a dílem překonaná novější rozhodovací praxí. Soud prvního stupně zcela správně shledal nepřiměřenost sjednaného úroku, který je dle povinného třeba srovnávat s bankovními produkty obdobného typu (a nikoliv s úrokem u kreditních karet, jak v podaném odvolání činí oprávněná). K úroku je navíc třeba přičíst smluvní pokuty a v důsledku tak dluh povinného každoročně naroste o 23.465 Kč, ačkoliv si povinný půjčil pouze částku 10.000 Kč a 7.645 Kč uhradil ještě před zesplatněním. Dle povinného je tak zjevné, že oprávněná smluvní pokuty do smluvních ujednání zakomponovala nikoliv proto, aby posílila své postavení, nýbrž aby se dále dodatečně obohatila nad rámec sjednané úplaty za poskytnutý úvěr. Povinný dále souhlasí i se závěrem soudu prvního stupně, podle něž oprávněná porušila svou povinnost posoudit úvěruschopnost povinného – oprávněná totiž před poskytnutím úvěru ve skutečnosti ověřovala pouze příjmy, nikoliv však výdaje povinného. Povinný pak ve svém vyjádření upozornil též na to, že oprávněná si exekuční titul zajistila dohodou s Rozhodčí společností Pardubice, která poskytovala oprávněné služby rozhodců, přičemž rozhodce Mgr. Fišer svou činnost vykonával nikoliv pro strany sporu, ale právě pro Rozhodčí společnost Pardubice. Závěrem svého vyjádření pak povinný vyjádřil nesouhlas s požadavkem oprávněné na použití ustanovení § 150 o. s. ř. s tím, že zavinění na zastavení exekuce leží na oprávněné, která formulovala smlouvu o úvěru i obchodní podmínky včetně rozhodčí smlouvy. Z uvedených důvodů povinný navrhl, aby odvolací soud napadené usnesení potvrdil a přiznal mu právo na náhradu nákladů odvolacího řízení.
16. Odvolací soud přezkoumal podle § 212 a § 212a o. s. ř. napadené usnesení ve výročích i nákladech řízení i řízení, které předcházelo jeho vydání, a dospěl k závěru, že odvolání oprávněné není důvodné.
17. Odvolání oprávněné směřuje pouze proti výrokům, jimiž soud prvního stupně rozhodl o nákladech řízení a nákladech exekuce. Proti výroku I. o zastavení exekuce podle § 268 odst. 1 písm. h) o. s. ř. nebylo odvolání podáno a odvolací soud vázán rozsahem odvolání (§ 212 o. s. ř.) proto nemohl přezkoumat jeho věcnou správnost. Ve smyslu § 212a odst. 6 o. s. ř. tedy odvolací soud řešil pouze správnost důvodů, pro které soud prvního stupně uložil povinnost k náhradě nákladů řízení oprávněné, jež se vztahovala k zastavení exekuce, resp. důvodu, který vedl soud prvního stupně k zastavení exekuce podle § 268 odst. 1 písm. h) o.s.ř. Proto nepřihlédl k námitce oprávněné, že navrhovala zastavení exekuce pro nemajetnost povinného, neboť o tomto návrhu nebylo rozhodováno s ohledem na zastavení exekuce k návrhu povinného (absence řádného vykonatelného exekučního titulu).
18. Podrobnou argumentací oprávněné týkající se otázky vykonatelnosti rozhodčího nálezu a závěrů o zneužití práva oprávněnou se však odvolací soud zabýval s ohledem na návrh oprávněné na rozhodnutí o nákladech řízení o zastavení exekuce podle § 150 o. s. ř. a na skutečnost, že rozhodnutí o nákladech exekuce ve smyslu § 89 e. ř. závisí na zavinění na zastavení exekuce.

19. Podle ustanovení § 268 odst. 1 písm. h) o. s. ř., které se v exekučním řízení použije na základě § 52 odst. 1 e. ř., bude výkon rozhodnutí zastaven, jestliže je nepřípustný, protože je tu jiný důvod, pro který rozhodnutí nelze vykonat.
20. Otázkou podmínek pro zastavení exekuce vedené na základě rozhodčího nálezu se již opakovaně detailně zabývala judikatura Ústavního a Nejvyššího soudu, a to mj. v řadě případů obdobných tomu nyní projednávanému, v nichž byla exekuce vedena na základě rozhodčího nálezu vydaného na základě rozhodčí smlouvy uzavřené v úzké souvislosti se sjednanou smlouvou o spotřebitelském úvěru.
21. Rozhodovací praxe soudů je jednotná v obecném východisku, podle něhož exekuční soud není oprávněn přezkoumávat věcnou správnost exekučního titulu; obsahem rozhodnutí (jiného titulu), jehož exekuce se navrhuje, je vázán a je povinen z něj vycházet; současně však platí, že nařízenou exekuci zastaví soud i bez návrhu (§ 269 odst. 1 o. s. ř.) vždy, existuje-li taková relevantní okolnost, pro níž je provedení výkonu nepřípustné, a to mimo jiné také tehdy, zjistí-li soud (dodatečně) nedostatek pravomoci orgánu, který exekuční titul vydal – např. nebyla-li uzavřena rozhodčí smlouva (viz k tomu usnesení Nejvyššího soudu z 10. 7. 2013, sp. zn. 31 Cdo 358/2012 a tam citovaná rozhodnutí). Též podle ustálené judikatury Ústavního soudu jsou soudy v rámci exekučního řízení vedeného na základě rozhodčího nálezu jako exekučního titulu povinny se zabývat otázkou pravomoci rozhodce vydat exekuční titul; důvod, pro který nelze nařídít exekuci na podkladě rozhodčího nálezu, může spočívat i v tom, že ačkoli určení rozhodce v rozhodčí doložce netrpí ústavněprávním deficitem, je pro rozpor s dobrými mravy neplatná smlouva o úvěru, do níž je vtělena rozhodčí doložka (viz např. nálezy z 11. 12. 2014, sp. zn. III. ÚS 4084/12). Důvod pro zastavení exekuce podle § 268 odst. 1 písm. h) o. s. ř. pak může (a musí) být použit též k odstranění zjevné nespravedlnosti či tehdy, pokud by výkon rozhodnutí byl v rozporu s principy právního státu (viz např. nálezy z 18. 4. 2017, sp. zn. II. ÚS 2357/16, či z 20. 6. 2017, sp. zn. I. ÚS 2456/16). Dle Ústavního soudu je přitom neakceptovatelné, aby se případné soudní ochrany dostávalo subjektům – tedy zejména nebankovním společnostem poskytujícím úvěry spotřebitelům – které evidentně poškozují práva svých klientů (viz zejména nálezy z 26. 1. 2012, sp. zn. I. ÚS 199/11, z 11. 12. 2014, sp. zn. III. ÚS 4084/12, či z 26. 2. 2019, sp. zn. III. ÚS 4129/18).
22. Ve vztahu k přezkumu pravomoci rozhodce k vydání rozhodčího nálezu, ujednané v rozhodčí smlouvě v souvislosti se spotřebitelským úvěrem dále Nejvyšší soud opakovaně vyslovil, že ačkoli přezkum věcné správnosti vykonávaného exekučního titulu není jako takový v exekučním řízení přípustný, není vyloučeno, aby se otázka platnosti „hlavní“ (zde úvěrové) smlouvy stala významnou pro hodnocení i na ni navazující rozhodčí smlouvy, a to s tím rozhodným směřováním, jímž je posouzení, zda vzhledem k jejímu obsahu a procesu jejího sjednání byla dána pravomoc rozhodce k vydání vykonávaného rozhodčího nálezu. I přesto, že neplatnost smlouvy hlavní sama o sobě nezpůsobuje neplatnost smlouvy rozhodčí a ani neplatnost rozhodčí smlouvy není v daném případě odvoditelná ze samotného jejího obsahu, nelze opomenout uvážit, zda obojí ve svém celku (jak obsahovém, tak procedurálním) není postiženo kolizí se zde rozhodnými „dobrymi mravy“, resp. se zákonnými principy ochrany spotřebitele coby „slabší strany“ (viz např. usnesení z 23. 1. 2018, sp. zn. 20 Cdo 4022/2017, či z 21. 4. 2020, sp. zn. 20 Cdo 1576/2019). Přitom je dle Nejvyššího soudu na místě zabývat se zejména posouzením míry a zjevnosti rozporu rozhodcem přisouzeného plnění s dobrými mravy z pohledu hmotného práva (i s ohledem na výši úroků a smluvních pokut), neboť přisoudil-li rozhodce oprávněnému plnění, které není ve zjevném rozporu s dobrými mravy, není možné, aby byl rozhodčí nálezy shledán nezpůsobilým exekučním titulem a exekuce byla zastavena; možným zneužitím finanční tísně spotřebitele; mírou a odůvodněností pasivity povinného – spotřebitele, který své námitky ve vztahu ke způsobu určení rozhodce, jakož i hmotněprávní výhrady k plnění, které bylo v rozhodčím řízení přiznáno, nevznesl

již při podpisu rozhodčí smlouvy, případně v rozhodčím řízení či v rámci žaloby podle ustanovení § 31 zákona č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení. Toto zkoumání je nutné provést nejen jednotlivě v dílčích částech, ale i komplexně v celkovém úhrnu úkonů účastníků a rozhodce, jak z hlediska transparentnosti, tak z hlediska přiměřenosti a dopadů do sféry povinného spotřebitele jako celku. Argumentací a maior ad minus pak nelze než dovodit, že tentýž způsob posouzení je třeba použít i pro dílčí přezkum souladu rozhodcem přisouzeného plnění s dobrými mravy (včetně úhrnné přiměřenosti úroků a smluvních pokut). Exekuční soud pak přistoupí k zastavení exekuce tehdy, když výsledek celkového posouzení vyzní tak, že do práv povinného – spotřebitele bylo zasaženo mimořádně silně (viz usnesení Nejvyššího soudu z 27. 11. 2018, sp. zn. 20 Cdo 2841/2018, či z 13. 6. 2019, sp. zn. 20 Cdo 1673/2019).

23. Uvedených judikatorních východisek si soud I. stupně byl vědom a zcela přiléhavě je aplikoval na projednávaný případ, když dovodil, že by s ohledem na zcela nepřiměřená ujednání úvěrové smlouvy a způsobující neplatnost její, jakož i související rozhodčí smlouvy, představoval výkon rozhodčího nálezu z 30. 5. 2016 zjevnou nespravedlnost. Rozpor s dobrými mravy je přitom v nyní projednávané věci u úvěrové smlouvy, rozhodčí smlouvy a rozhodčím nálezem přisouzeného plnění ve svém komplexu natolik zjevný, že odůvodňuje závěr o zastavení exekuce v plném rozsahu. Je totiž třeba přihlídnout ke skutečnosti, že úvěrová smlouva i s ní související rozhodčí smlouva byly uzavřeny mezi podnikatelem a spotřebitelem a v adhezní formě, přičemž podstatná část ujednání byla obsažena ve „smluvních ujednáních“ mimo vlastní text smlouvy, a že oprávněná jako silnější smluvní strana tak měla možnost v podstatě jednostranně určit smluvní podmínky – tuto možnost pak oprávněná zcela jednoznačně hrubě zneužila. O tom svědčí předně právě smluvní ujednání o úrocích a smluvních pokutách, která soud I. stupně zcela správně vyhodnotil jako absolutně neplatná pro rozpor s dobrými mravy: odvolací soud v tomto ohledu zcela souhlasí se soudem I. stupně, že úrok ve výši 116,08 % ročně (který by umožňoval oprávněné i v případě řádného splacení úvěru ve sjednané době 24 měsíců požadovat po povinném 33.360 Kč, tedy více než trojnásobek čerpané částky 10.000 Kč) zcela zjevně a výrazně přesahuje obvyklou úrokovou míru, a to i v nebankovním sektoru, a ujednání o úroku je proto rozporné s dobrými mravy ve smyslu judikatury Nejvyššího soudu (viz např. rozsudek z 15. 12. 2004, sp. zn. 21 Cdo 1484/2004, či usnesení z 27. 8. 2019, sp. zn. 20 Cdo 1612/2019). Stejně tak soud I. stupně správně konstatoval, že za zjevně nepřiměřené a rozporné s dobrými mravy je třeba považovat i smluvní pokuty ve výši 0,25 % denně (91,25 % ročně) a ve výši 25 % z dlužné částky, které již ve smlouvě o spotřebitelském úvěru a při zohlednění sjednaného úroku ztrácejí utvrzující a sankční charakter – uvedené smluvní pokuty již totiž evidentně slouží spíše k obohacení věřitele než k pouhému posílení jeho postavení a než k motivaci spotřebitele ke včasnému splacení úvěru, a lze je tak označit jako likvidační. Uzavřené smlouvy vedle toho obsahovaly i další ujednání posilující ve svém komplexu zcela zásadní nerovnováhu smluvních stran, a to jednak ujednání o dalších smluvních pokutách (bod 12.1 písm. a/ a b/ smluvních ujednání), ujednání o kapitalizaci dlužné částky umožňující oprávněné následně požadovat příslušenství a smluvní pokuty z vyšší jistiny (čl. 12.4 smluvních ujednání), jakož i samotné ujednání o rozhodování sporu před některým z rozhodců rozhodujících opakovaně spory oprávněné. Zjištěná nerovnováha stran je přitom natolik zásadní povahy, že nelze uvažovat pouze o absolutní neplatnosti dílčích smluvních ustanovení – je ostatně zcela zřejmé, že ustanovení o úroku a smluvních pokutách představovaly podstatné součásti úvěrové smlouvy, bez nichž by oprávněná k uzavření smlouvy nepřistoupila, a nemohou proto být splněny podmínky částečné neplatnosti smlouvy ve smyslu § 576 o. z.

24. Je proto třeba uzavřít, že uzavřená úvěrová smlouva a s ní související rozhodčí smlouva, které představují zjevné zneužití silnějšího postavení oprávněné a které měly umožňovat oprávněné (podnikatelce) domáhat se po povinném (spotřebiteli) mnohonásobku poskytnutého plnění, a to v rozhodčím řízení před jedním z rozhodců zvolených oprávněnou, jsou ve zjevném rozporu

s dobrými mravy a z tohoto důvodu jsou absolutně neplatné (§ 580 odst. 1 o. z.). Jak ostatně opakovaně konstatoval též Ústavní soud, běžný klient úvěrové společnosti nemůže v případě krátkodobého úvěru dopředu očekávat, ba ani předpokládat, že celková splacená částka bude násobně převyšovat částku půjčenou, a tento předpoklad nelze ani spravedlivě požadovat. Takovým nárokům věřitelů realizovaným na základě rozhodčího nálezů nemůže být v exekučním řízení zjednan průchod, neboť s ohledem na zjevný rozpor s dobrými mravy stojí zcela mimo základní hodnotový rámec práva jako normativního systému (viz nálezy Ústavního soudu z 26. 11. 2013, sp. zn. II. ÚS 4927/12, či z 1. 1. 2019, sp. zn. II. ÚS 3194/18).

25. Uvedené závěry jsou navíc ve vztahu k neplatnosti rozhodčí smlouvy podtrženy správnými zjištěními soudu prvního stupně o zásadní roli, kterou v činnosti rozhodce hrála Rozhodčí společnost Pardubice, jejíž společník byl zaměstnavatelem rozhodce Mgr. Fišera, která inkasovala rozhodčí poplatky a jejíž rozhodci rozhodovali v desítkách tisíc sporů vedených oprávněnou. Uvedená společnost tak, jak situaci správně charakterizoval soud prvního stupně, fakticky plnila úlohu stálého rozhodčího soudu nezřízeného zákonem, o čemž však povinný při uzavření rozhodčí doložky neměl žádné informace. Za této situace je třeba konstatovat, že sjednaná rozhodčí smlouva trpěla zásadním deficitem transparentnosti, přestože obsahovala jmenný seznam rozhodců určených k rozhodování sporů mezi účastníky. Jakkoliv by uvedená skutečnost sama o sobě nepředstavovala důvod pro zastavení exekuce, dokresluje závěry o rozporu uzavřené smlouvy o úvěru a rozhodčí smlouvy s dobrými mravy a o tom, že výkon rozhodčího nálezů by představoval zjevnou nespravedlnost ve smyslu shora citovaných judikatorních kritérií.
26. Na uvedeném závěru o absolutní neplatnosti uzavřených smluv pro rozpor s dobrými mravy pak nemůže nic změnit ani skutečnost, že povinný na dané smluvní podmínky svobodně přistoupil, neboť (jakkoliv je takové jeho jednání jistě možné hodnotit jako nerozumné a nezodpovědné) zásadu smluvní autonomie nelze vnímat jako absolutní a zákaz ujednání přičicích se dobrým mravům představuje jeden z jejích zákonných limitů.
27. Ve smyslu shora citované judikatury proto odvolací soud uzavírá, že rozpor uzavřené úvěrové smlouvy a s ní související rozhodčí smlouvy jakož i exekučním titulem přiznaného plnění s dobrými mravy dosahuje takové intenzity, že výkon rozhodčího nálezů by představoval zjevnou nespravedlnost a byl by i v hrubém rozporu se zásadami ochrany spotřebitele coby slabší smluvní strany.
28. Z tohoto důvodu soud zcela správně exekuci zastavil v plném rozsahu podle § 268 odst. 1 písm. h) o. s. ř., neboť s ohledem na neplatnost rozhodčí smlouvy nebyla dána pravomoc rozhodce, a vykonávaný rozhodčí nález je proto nezpůsobilým exekučním titulem. Lze přitom připomenout, že ke shodným závěrům soudy dospěly i v řadě dalších případů v exekucích vedených oprávněnou společností PROFI CREDIT Czech, a.s. na základě rozhodčího nálezů vydaného na základě obdobných spotřebitelských smluv (z poslední doby srov. např. usnesení Nejvyššího soudu z 8. 4. 2020, sp. zn. 20 Cdo 1857/2019, a z 1. 12. 2020, sp. zn. 20 Cdo 75/2020, či usnesení Městského soudu v Praze z 26. 5. 2020, č. j. 16 Co 68/2020-216, z 16. 6. 2020, č. j. 51 Co 132/2020-207, z 18. 6. 2020, č. j. 53 Co 168/2020-261, či z 12. 8. 2020, sp. zn. 21 Co 235,236/2020).
29. Soud prvního stupně proto postupoval správně, pokud povinnost k náhradě nákladů řízení o zastavení exekuce a nákladů exekuce uložil podle § 142 odst. 1 a § 148 odst. 1 o. s. ř., a podle § 89 e. ř. oprávněné, neboť povinný byl v řízení o zastavení exekuce plně úspěšný a zastavení exekuce zavinila oprávněná. Odvolací soud se přitom neztotožnil s názorem oprávněné, že při rozhodování o nákladech řízení by bylo na místě aplikovat § 150 o. s. ř. Samotná skutečnost, že povinný řádně nesplácel poskytnutý úvěr a byl pasivní v rozhodčím řízení, totiž dle odvolacího soudu

nepředstavuje – zvláště v právním vztahu, v němž je povinný ve slabším postavení – natolik výjimečnou okolnost, aby odůvodňovala nepřiznání nákladů, které povinný účelně vynaložil na obranu svých práv. Je přitom nutno zdůraznit, že zavinění na zastavení exekuce leží primárně na straně oprávněné, která jako silnější strana smluvního vztahu účastníků formulovala obsah uzavřené úvěrové i rozhodčí smlouvy zjevně rozporný s dobrými mravy. Oprávněná se pak mýlí, pokud z jí citovaných usnesení Ústavního soudu paušálně dovozuje názor, že při zastavení exekuce pro neplatnost (nicotnost) exekučního titulu je podle Ústavního soudu třeba vždy aplikovat § 150 o. s. ř. Ústavní soud sice několikrát odmítl pro zjevnou neopodstatněnost ústavní stížnosti proti rozhodnutím, která v podobných případech k aplikaci § 150 o. s. ř. přistoupila (srov. z poslední doby např. usnesení z 16. 2. 2021, sp. zn. III. ÚS 3290/20), z uvedeného postupu však lze dovozovat pouze tolik, že případná aplikace § 150 o. s. ř. neodporuje ústavnímu pořádku, nikoliv, že k ní je exekuční soud povinen přistoupit. Odvolací soud přitom v projednávaném případě z výše uvedených důvodů neshledal požadavek na aplikaci § 150 o. s. ř. důvodným.

30. Z uvedených důvodů odvolací soud napadené usnesení ve výroku II. o nákladech řízení o zastavení exekuce, výroku III. o nákladech exekuce i výroku IV. o nákladech státu v řízení o zastavení exekuce jako věcně správné potvrdil. S ohledem na skutečnost, že soud I. stupně v souladu s § 155 odst. 1 větou za středníkem napadeným usnesením rozhodl pouze o základu náhrady nákladů řízení, bude dále na soudu prvního stupně, aby v samostatném usnesení určil výši těchto nákladů. Pro vyloučení pochybností odvolací soud dodává, že při rozhodování o výši nákladů exekuce a nákladů řízení o zastavení exekuce již nebude možné znovuotevření otázky, který z účastníků je povinen k náhradě těchto nákladů.
31. O nákladech odvolacího řízení odvolací soud rozhodl podle § 142 odst. 1 ve spojení s § 224 odst. 1 o. s. ř. tak, že právo na jejich náhradu přiznal povinnému, který byl v odvolacím řízení plně úspěšný. Náklady povinného v odvolacím řízení činí celkem 1.271 Kč a sestávají z odměny advokáta podle § 9 odst. 1 a § 11 odst. 2 písm. c) ve výši 750 Kč za 1 úkon právní služby (vyjádření k odvolání), dále z paušální náhrady hotových výdajů ve výši 300 Kč a z náhrady za 21% DPH z částky 1.050 Kč ve výši 221 Kč. Třídenní lhůtu k plnění náhrady nákladů odvolacího řízení odvolací soud stanovil podle § 160 o. s. ř.

Poučení:

Proti tomuto usnesení není dovolání přípustné (§ 238 odst. 1 písm. h/ o. s. ř.).

Praha 26. května 2021

JUDr. Ladislava Mentbergerová v.r.
předsedkyně senátu